

Šis ir īss un parocīgs kopsavilkums, kas ietver vissvarīgāko kursa informāciju.

1 Mācību mērķi

Pabeidzot šo 60 minūšu ilgo kursu, Jūs varēsiet:

- aprakstīt atzītā uzņēmēja (AEO) statusa koncepciju.
- aprakstīt dažādas AEO atļaujas un to priekšrocības.
- paskaidrot, kāds labums uzņēmējam var būt no AEO statusa iegūšanas.
- izskaidrot, kā var pieteikties AEO statusam?
- aprakstīt, kā saglabāt AEO statusu.
- aprakstīt atzīto uzņēmēju koncepciju un ieguvumus no savstarpējās AEO statusa atziņas.

2 2. Kas ir AEO programma?

Pasaules Muitas organizācija (PMO) ieviesa AEO koncepciju kontekstā ar tās definēto standartu sistēmu drošībai un vienkāršojumiem globālajā tirdzniecībā SAFE (Framework of Standards to Secure and Facilitate Global Trade).

AEO noteikumi muitas tiesību aktos ir ieviesti, lai līdzsvarotu noteikumus par drošības kontroli un sekmētu tirdzniecības aktivitātes uzņēmējiem, kas atbilst noteiktiem kritērijiem.

Atzītais uzņēmējs (AEO) ir tāds uzņēmējs, kurš tiek uzskatīts par godprātīgu sev nepieciešamo muitas darbību veicēju, tāpēc viņš visā Savienības muitas teritorijā var izmantot priekšrocības.

Atzītā komersanta statuss paredz divu veidu atļaujas:

- **AEOC: atzītais uzņēmējs — muitas vienkāršojumi** Šis statuss nodrošina vieglāku piekļuvi muitas vienkāršojumiem, kas īpaši paredzēti muitas tiesību aktos;
- **AEOS: atzītais uzņēmējs - drošība un drošums.** Šis statuss ļauj izmantot konkrētas vienkāršotas procedūras saistībā ar muitas kontroli un drošību, ja preces tiek izvestas vai ievestas Savienības muitas teritorijā.

Abu veidu atļaujas, gan AEOC and AEOS, **var iegūt vienlaikus.** Šajā gadījumā uzņēmējam ir jāatbilst (**gan AEOC, gan AEOS**) kritērijiem, lai viņš varētu saņemt ar abām atļaujām saistītas priekšrocības.

AEO atļaujas tiek piešķirtas saskaņā ar vienotiem kritērijiem un tiek atzītas visās dalībvalstīs.

3 Kas var pieteikties AEO statusam?

Jebkurš uzņēmējs, kurš ir reģistrēts Savienības muitas teritorijā, un kurš ir daļa no starptautiskās piegādes ķēdes **uniriesaistīts ar muitas aktivitātēm saistītās darbībās**, var pieteikties AEO statusam.

Tas izslēdz, piemēram, uzņēmumus, kas tikai:

- Savienības muitas teritorijā izplata preces, kuras jau ir brīvā apgrozībā;
- ražo preces tikai Savienības muitas teritorijas iekšējam tirgum, izmantojot izejvielas, kas jau ir brīvā apgrozībā;
- sniedz konsultāciju pakalpojumus muitas jautājumos.

4 Kādi ir ieguvumi?

Uzņēmējam būs vairāki **tiešie un netiešie ieguvumi**, iegūstot AEO statusu. Tas optimizē viņu ikdienas darbības, jo nodrošina lielāku paredzamību un elastīgumu. Tas arī ietaupa laiku, izmantojot vairāk vienkāršotas procedūras.

	<u>Ieguvumi</u>	<u>AEOC</u>	<u>AEOS</u>
<u>Tiešais ieguvums</u>	<u>Vieglāka piekļuve muitas vienkāršojumiem</u>	✓	
	<u>Mazāk fizisku un dokumentāru muitas pārbaūžu</u> - <u>Saistīti ar drošību un drošumu</u> - <u>Saistīti ar citu tiesību aktu muitas jomā</u>	✓	✓
	<u>Iepriekšēja pazinojuma saņemšana par kravas novirzīšanu fiziskai kontrolei (kas saistīta ar drošību un drošumu)</u>		✓
	<u>Iepriekšēja pazinojuma saņemšana par kravas novirzīšanu muitas kontrolei (kas nav saistīta ar drošību un drošumu).</u>	✓	✓
	<u>Prioritātes režīms sūtījumiem, ja tie izraudzīti pārbaudei</u>	✓	✓
	<u>Iespēja pieprasīt konkrētu vietu muitas kontroles veikšanai</u>	✓	✓
<u>Netiešais ieguvums</u>	<u>Lielāka efektivitāte ar iekšējām sistēmām un procesiem</u>	✓	✓
	<u>Uzskatīšana par aizsargātu un drošu biznesa partneri</u>		✓
	<u>Uzlabotas attiecības ar muitu</u>	✓	✓
	<u>Uzlabotas attiecības un citu valsts iestāžu atzinība</u>	✓	✓

5 AEO kritēriji

Lai piešķirtu atzītā uzņēmēja (AEO) atļauju, jāievēro noteikti kritēriji. Muitas iestādes meklē apliecinājumu piecās galvenajās jomās:

Galvenajās jomās	AEOC	AEOS
1. Atbilstība tiesību aktu muitas jomā prasībām, vai nav pārkāpumi, kas saistīti ar pieteikuma iesniedzēja saimniecisko	✓	✓
2. Atbilstošā lietvedība .	✓	✓
3. Finansiāla maksātspēja .	✓	✓
4. Pierādāmi praktiski kompetences vai profesionālās kvalifikācijas standarti.	✓	
5. Pienācīgi drošības un drošuma pasākumi.		✓

6 AEO procesa gaita:

AEO procesa gaitu var iedalīt 3 dažādos etapos:

• Pieteikšanās:

1. solis - Sagatavošanās process

Uzņēmējs gūst ievērojamu labumu, sagatavojoties pieteikuma iesniegšanai: zinot, kurš AEO statuss tiem nepieciešams, izprotot kritējus, izvirzot vienu personu, kas būs atbildīga, sazinoties ar muitas iestādi, aizpildot pašnovērtēšanas anketu, iegūstot EORI numuru un UUM&DS lietotāja kontu un paroli, lai piekļūtu Eiropas Savienības Muitas tirgotāju portālam priekš eAEO.

2. solis - Pieteikuma iesniegšana

Uzņēmējiem jāaizpilda pašnovērtēšanas anketa un jāiesniedz kopā ar pieteikumu muitas iestādei.

• Lēmuma pieņemšana:

3. solis - Izskatīšana un atbilstības izvērtēšana

Muitas iestāde veic pieteikuma iepriekšējo pārbaudi, lai pārliecinātos, vai pieteikums ir pareizi aizpildīts.

4. solis - Pārbaude

Muitas iestāde veic piemērojamo kritēriju pilnīgu pārbaudi un vajadzības gadījumā konsultējas ar muitas iestādēm citās dalībvalstīs.

5. solis – Galīgais ziņojums

Muitas iestāde, pamatojoties uz galīgo ziņojumu, pieņem lēmumu piešķirt AEO statusu vai noraidīt pieteikumu. Pieteikuma iesniedzējs tiek informēts par abiem lēmumiem.

• Atļaujas piešķiršanas pārvaldība un monitorings:

6.solis – AEO statusa saglabāšana

AEO statusu pastāvīgi uzrauga kompetenta Muitas iestāde un pats AEO, un tai var veikt atkārtotu novērtēšanu un, ja nepieciešams, to aptur vai atsauc.

7 Savstarpēja atzišana (tikai AEOS)

Eiropas Savienība slēdz savstarpējās atzišanas nolīgumus ar galvenajām tirdzniecības partnervalstīm ar mērķi pieņemt atzīt tikai tos uzņēmējus vai AEO programmu dalībniekus, kuru programmas atbilst noteiktajām prasībām drošības un drošuma jomā.

Šobrīd ES ir noslēgusi savstarpējās atzišanas nolīgumu ar Šveici, Norvēģiju, Andoru, Japānu, ASV un Ķīnu. Šobrīd turpinās sarunas ar Kanādu, Honkongu un Singapūru.

Priekšrocības AEO savstarpējai atzišanai:

- tiek stiprināta starptautisko piegādes ķēžu drošību visos tās posmos;
- nodrošināta izvairīšanās no drošības un atbilstības pārbažu dublēšanas;
- tiek veicināta tirdzniecība piešķirot būtiskus, vienlīdzīgus un abpusējus ieguvumus partnervalstu AEO.

Iespējamie ieguvumi ir (norādīti katrā konkrētā Savstarpējas atzišanas nolīgumā):

- mazāk fizisku un dokumentāru muitas pārbažu;
- pieteikuma izskatīšanas laikā tiek atzīti AEO pieteikuma iesniedzēja biznesa partneri;
- prioritātes režīms attiecībā uz preču drošību un muitas kontroli
- tirdzniecības plūsmas traucējumu gadījumā (prioritārās AEO kravas).

Atcerieties, ka šis ir īss un parocīgs kopsavilkums, kas ietver vissvarīgāko kursa informāciju. Par autentiskiem uzskatāmi tikai Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī publicētie Eiropas Savienības tiesību akti. Komisija neuzņemas nekādu ar apmācību saistītu atbildību vai saistības.